

Revizija

Doc. dr Tanja Laković

Osnovne informacije

Profesor: Doc. dr Tanja Lakovic

E-mail: tanjavu@ucg.ac.me

Konsultacije:

ponedeljkom 16:00 do 16:45

Kabinet: 405, IV sprat

Plan rada 2025/ 2026

I nedjelja 23.09.	<i>Angažmani uvjeravanja: pojam, elementi i vrste; Zakonska revizija -Revizija finansijskih izvještaja: pojam, predmet, cilj, ograničenja</i>
II nedjelja	<i>Teorijske osnove revizije: postulati i koncepti;</i>
III nedjelja	<i>Profesionalna etika u reviziji</i>
IV nedjelja	<i>Revizijski rizik: pojam i procjena; Materijalnost;</i>
V nedelja	<i>Tvrdnje menadžmenta Dokazi u reviziji</i>
VI nedjelja	<i>Postupak revizije- Prihvatanje i upoznavanje sa klijentom ,Izrada strategije, plana i programa revizije</i>
VII nedjelja	<i>Interne kontrole: razumijevanje kontrolnog okruženja, internih kontrola u cilju procjene kontrolnog rizik</i>
VIII nedjelja	<i>Primjena uzorka u reviziji: statistički i nestatistički metodi uzoraka</i>
IX nedjelja	<i>Revizija pozicija finansijskih izvještaja</i>
X nedjelja	<i>Završna revizija</i>
XI nedjelja	<i>Revizijski izvještaji</i>
XII nedjelja	Kolokvijum 8 .12.2025
XIII nedjelja	Praktična nastava
XIV nedjelja	Popravni kolokvijum 22 .12. 2025
XV nedjelja	Završni ispit (januar)

Literatura

Obavezna :

1. Andrić, M., Krsmanović, B., Jakšić, D. **Revizija: teorija i praksa, peto izdanje, 2022;**
2. Teodorović Miroslav, Vučković Milutinović Savka, **Revizija,** Ekonomski fakultet Beograd, **2018**
3. Međunarodni standardi revizije i saopštenja(Ministarstvo finansija Republike Srbije) <https://www.mfin.gov.rs/sr/dokumenti2-1/medjunarodni-standardi-revizije-1>

Dopunska:

1. Whittington R & Pany Kurt **Principles of Auditing** 12th Edition
2. Mark S. Beasley, Frank A. Buckless, Steven M. Glover, Douglas F. Prawit **Auditing Cases-An Interactive Learning Approach**, Pearson, Sixth edition, 2015

Ciljevi izučavanja predmeta Revizija

Ciljevi izučavanja

Razumijeti **uloge revizije u korporativnom upravljanju**

Upoznati se sa **Međunarodnim standardima revizije (ISA)** kako bi naučili i primjenili revizijske koncepte u **postupku revizije**

Razvijanje **stručnih znanja i vještina** koje će **omogućiti kritičko analiziranje finansijskih izvještaja** u cilju donošeja **nezavisnih i objektivnih zaključaka** i tumačenja rezultata revizije

Prepoznavanje i pružanje odgovarajućeg odgovora na **profesionalna, etička i regulatorna pitanja** u računovodstvu i reviziji

Dodatne aktivnosti

Dani revizije na Ekonomskom fakultetu (oktobar):
„Pronađi svoj put u reviziji: Karijerne mogućnosti i povezivanje“

Gostujuća predavanja i stručni seminari (tokom semestra):
„Revizija na djelu“ (profesionalna tijela, regulatorna tijela)

Rad sa mentorom:
„Put ka stručnosti kroz praktične primjere“ -E&Y, PwC, BDO,....

Sporazum o saradnji potpisan sa: **E&Y, PwC, BDO, Deloitte, ISRCG, Ministarstvo finansija, Revizorsko tijelo Crne Gore, Državna revizorska institucija Crne Gore, interni revizori...**

Bodovanje

Kolokvijum:

gradivo od I do V sedmice **25 poena**

Aktivnosti na času predavanja i vježbi :

“Revizija kroz mentorstvo: Aktivno učenje kroz praksu “(*rad u grupama*) - **do 20 poena**

Završni ispit:

gradivo od VI do XI nedelje **do 45 poena**

Svi studenti koji žele da poprave konačnu ocjenu, s tim da su na kolokvijumu i završnom ispitu osvojili min 50 poena, mogu odgovarati usmeno 2 otvorena pitanja i osvojiti 10 poena.

*Student kumulativno sakuplja poene, tako da nije potrebno osvojiti minimum poena. **Prelazna ocjena se dobija sa ukupno 50 osvojenih poena od 100 mogućih.***

Revizija kroz mentorstvo – aktivno učenje kroz praksu: Teme

Procjena rizika u reviziji – studenti rade u parovima, mentor ih vodi kroz identifikaciju značajnih rizika u konkretnom slučaju.

Testiranje kontrole – praktičan rad na primjeru interne kontrole u malom preduzeću i procjena efikasnosti kontrola.

Revizija gotovine i banke – vježba potvrđivanja stanja, usklađivanja bankarskih izvoda i knjiženja razlika.

Revizija potraživanja od kupaca – analiza uzorka faktura, slanje potvrda kupcima i rasprava o mogućim problemima naplate.

Revizija zaliha – simulacija fizičkog popisa i procjena tačnosti izvještavanja o zalihama.

Revizija obaveza prema dobavljačima – testiranje potpunosti i prepoznavanje mogućih neprijavljenih obaveza.

Revizija prihoda – identifikacija rizika manipulacije prihodima i rad na praktičnim primjerima prepoznavanja lažnog prikazivanja.

Revizija osnovnih sredstava – provjera postojanja, vrednovanja i amortizacije osnovnih sredstava kroz primjere.

Etika u reviziji – studija slučaja u kojoj studenti kroz diskusiju i vođenje mentora donose odluku u situaciji etičke dileme.

Prijava tema do kraja oktobra.

Revizija

Doc. dr Tanja Laković

AGENDA

REVIZIJA - UVOD

- Uvjeravanje: definicija i nivoi
- Vrste angažmana uvjeravanja
- Elementi uvjeravanja
- Revizija kao usluga uvjeravanja
- Koje vrste revizija postoje?

Revizija finansijskih izvještaja

- Šta je revizija finansijskih izvještaja?
- Koja su ograničenja revizije finansijskih izvještaja ?
- Kako revizor komunicira sa klijentom revizije?
- Šta je predmet revizije?
- Koje su koncepti i faze revizije finansijskih izvještaja?
- Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja
- Koje je vještine moraju da imaju revizori?
- Koji su osnovni etički principi?

Uvjeravanje: definicija

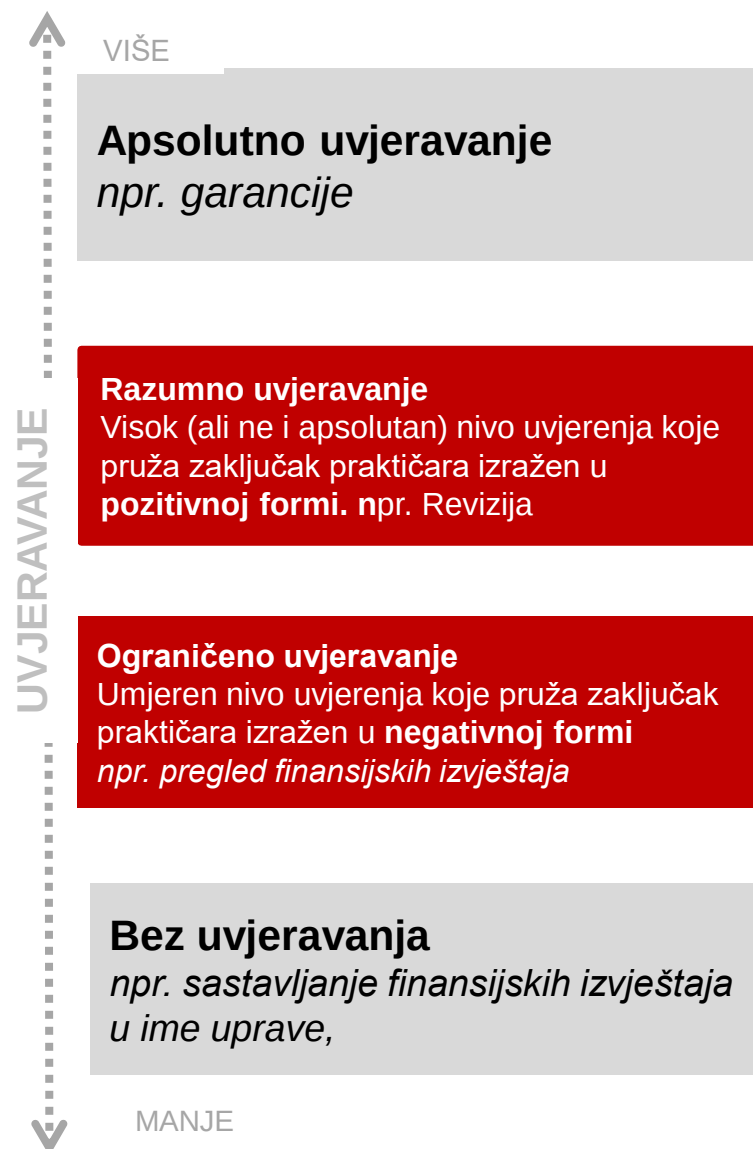
Uvjeravanje

Uvjeravanje je angažman (usluga) u kojem **praktičar** (nezavisno stručno lice) iznosi **zaključak** s ciljem da poveća **stepen povjerenja** korisnika izvještaja u pogledu konačnog ishoda evaluacije **ili vrednovanja predmeta posmatranja i ispitivanja** u skladu sa **određenim kriterijumima**.

Uvjeravanje se može pružiti putem:

- i. **revizije** – to može biti eksterna revizija, interna revizija ili njihova kombinacija
- ii. pregleda.
- iii. ostalih usluga uvjeravanja

Nivoi uvjeravanja

VIŠE

Apsolutno uvjeravanje
npr. garancije

Razumno uvjeravanje

Visok (ali ne i apsolutan) nivo uvjerenja koje pruža zaključak praktičara izražen u **pozitivnoj formi**. npr. Revizija

Ograničeno uvjeravanje

Umjeren nivo uvjerenja koje pruža zaključak praktičara izražen u **negativnoj formi**
npr. pregled finansijskih izvještaja

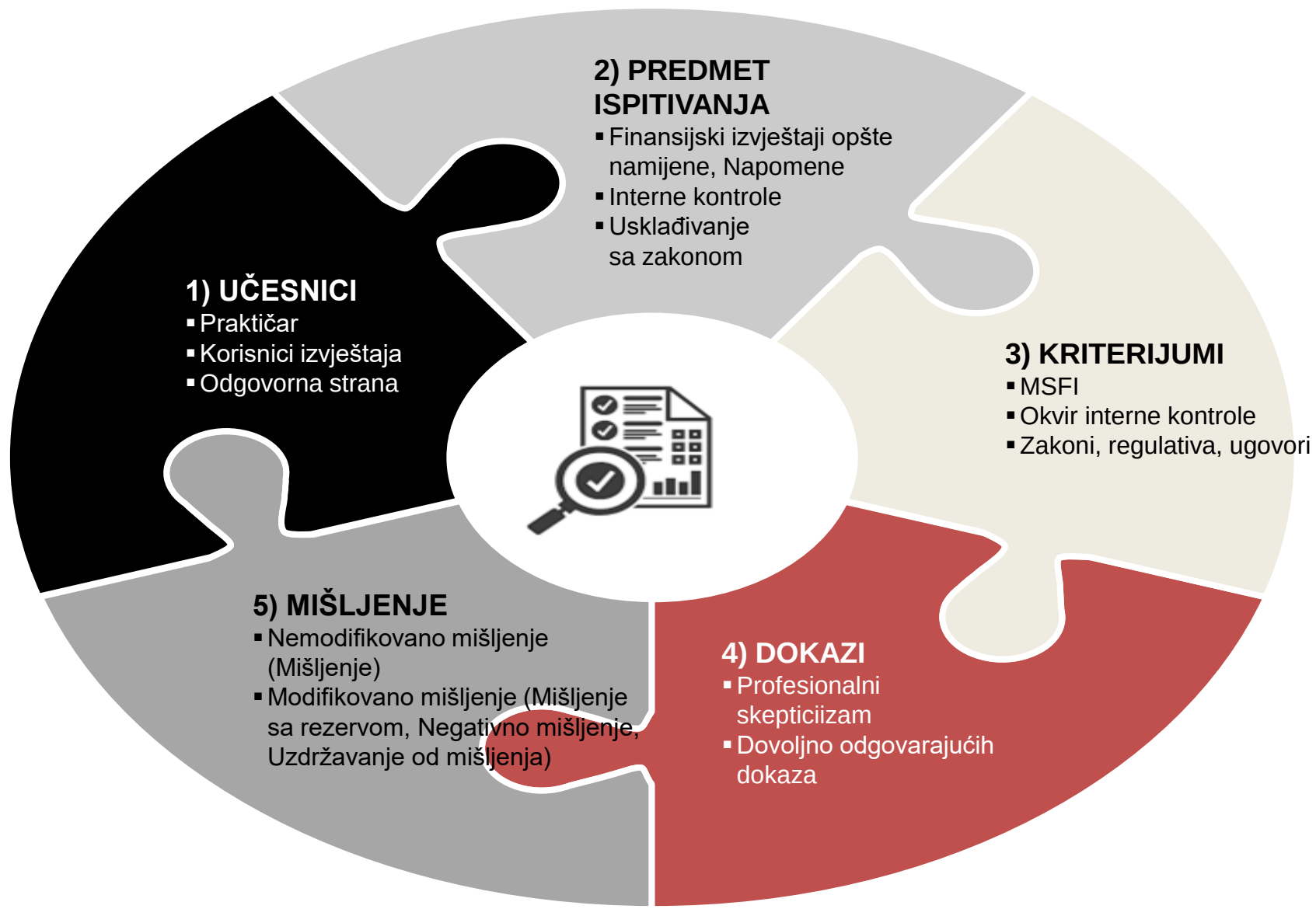
Bez uvjeravanja

npr. sastavljanje finansijskih izvještaja u ime uprave,

MANJE

Angažmani uvjeravanja: elementi

Angažmani uvjeravanja: vrste

Svaki angažman uvjeravanja klasifikuje se prema **dvije dimenzije**

- a. angažovanje kojim se pruža razumno uvjeravanje i angažovanje kojim se pruža ograničeno uvjeravanje;
- b. angažovanje sa potvrdom (angažovanje na potvrđivanju) i direktno angažovanje

Angažmani uvjeravanja: vrste (nast.)

Angažmani uvjeravanja

Angažman sa razumnim uvjeravanjem

*Angažovanje koji pruža razumno uvjeravanje je angažman s izražavanjem uvjerenja u kojem praktičar smanjuje rizik angažmana na prihvatljivo nizak nivo u okolnostima angažmana kao osnova **za pozitivan oblik izražavanja zaključak** praktičara. Zaključak koji donosi revizor se izražava u formi mišljenja o ishodu mjerenja ili procjene predmeta prema određenim kriterijumima.*

Npr. „Prema našem mišljenju, računi su istiniti i fer prikazani“.

Revizija finansijskih izvještaja je sistemski proces, koji izvodi nezavisan i kompetentan revizor, koji skuplja i vrednuje dovoljne i relevantne dokaze o poslovnim transakcijama i njihovim posljedicama kako bi se utvrdio nivo saglasnosti iskazivanja tih promjena sa računovodstvenim standardima.

Angažman sa ograničenim uvjeravanjem

*Angažman sa ograničenim uvjerevanjem je angažman sa izražavanjem uvjerenja u kojem praktičar smanjuje rizik angažmana na nivo koji je prihvatljiv u okolnostima angažmana, ali gdje je taj rizik veći nego za angažman s razumnim uvjerenjem, kao osnovice za **negativan oblik izražavanja zaključka** praktičara. Zaključak koji donosi praktičara izražen je u **negativnoj formi**.*

Npr. „Na osnovu našeg pregleda, *ništa nam nije skrenulo* pažnju što bi nas navelo da vjerujemo da priloženi finansijski izvještaji nisu istiniti i fer prikazani“.

Angažovanje na pregledu finansijskih izvještaja je vrsta revizijskog angažmana čiji je cilj da se omogući revizoru da izjavi da li je, na osnovu postupaka koji ne pružaju sve dokaze potrebne za reviziju, došao do nekih saznanja zbog kojih vjeruje da finansijski izvještaji nisu pripremljeni, imajući u vidu sva materijalno značajna pitanja, u skladu sa primjenljivim okvirom finansijskog izvještavanja

Angažmani uvjeravanja

Angažmani uvjeravanja

Potvrđivanje (Verifikacija)

Potvrđivanje je tip angažman u kojem odgovorno lice vrši mjerenje ili procjenu predmtnih podatka i informacija, a praktičar iznosi zaključak o datoj tvrdnji odgovornih lica.tj, daje uvjeravanje u njenu relevantnost i pouzdanost. Krajnji cilj je dati mišljenje da je iznijeta tvrdnja tačna.

Primjer angažmana potvrđivanja je **revizija i pregled finansijskih izvještaja**.

Direktno angažovanje

Direktno angažovanje je tip angažmana kada je revizor taj koji mjeri ili ocjenjuje predmet revizije naspram kriterijuma, uzimajući u razmatranje rizik i materijalnost. Rezultat mjerenja predmeta revizije u odnosu na kriterijume se prezentuje u izvještaju o reviziji u obliku nalaza, zaključaka, preporuka ili mišljenja

Primjeri direktnog angažovanja:: Revizija učinka; izvještavanja o efektivnoj kontroli nad procesom finansijskog izvještavanja)

Revizija kao usluga uvjeravanja i potvrđivanja

„revizija je **sistemske proces** nepristrasnog prikupljanja i vrednovanja dokaza o korespondentnosti između **tvrdnji i prethodno definisanog kriterijuma**, kao i **saopštavanje rezultata** tih upoređivanja zainteresovanim korisnicima“

AICPA

Revizija pruža visok, ali ne i apsolutan, nivo uvjerenja da revidirane informacije ne sadrže materijalne pogrešne iskaze, tj. da su relevantne i pouzdane. Ovo se često naziva **razumno uvjeravanje**. Revizija je po svojoj prirodi **proces verifikacije**

Doprinosi revizije

Potvrđuje vrijednosti
ispitivanog predmeta

Povećava stepen
povjerenja (kredibilitet)
u predmet ispitivanja

Smanjuje informacioni rizik

Revizija kao usluga uvjeravanja i potvrđivanja

Uvjeravanje mogu da pruže **interni i eksterni revizori**, tokom sprovođenja revizije finansijskih izvještaja, revizije usklađenosti ili revizije poslovanja

Vrste revizije

Vrste revizije prema predmetu:

- **Revizija finansijskih izvještaja (obavezna revizija)**
- Revizija usklađenosti
- Revizija poslovanja

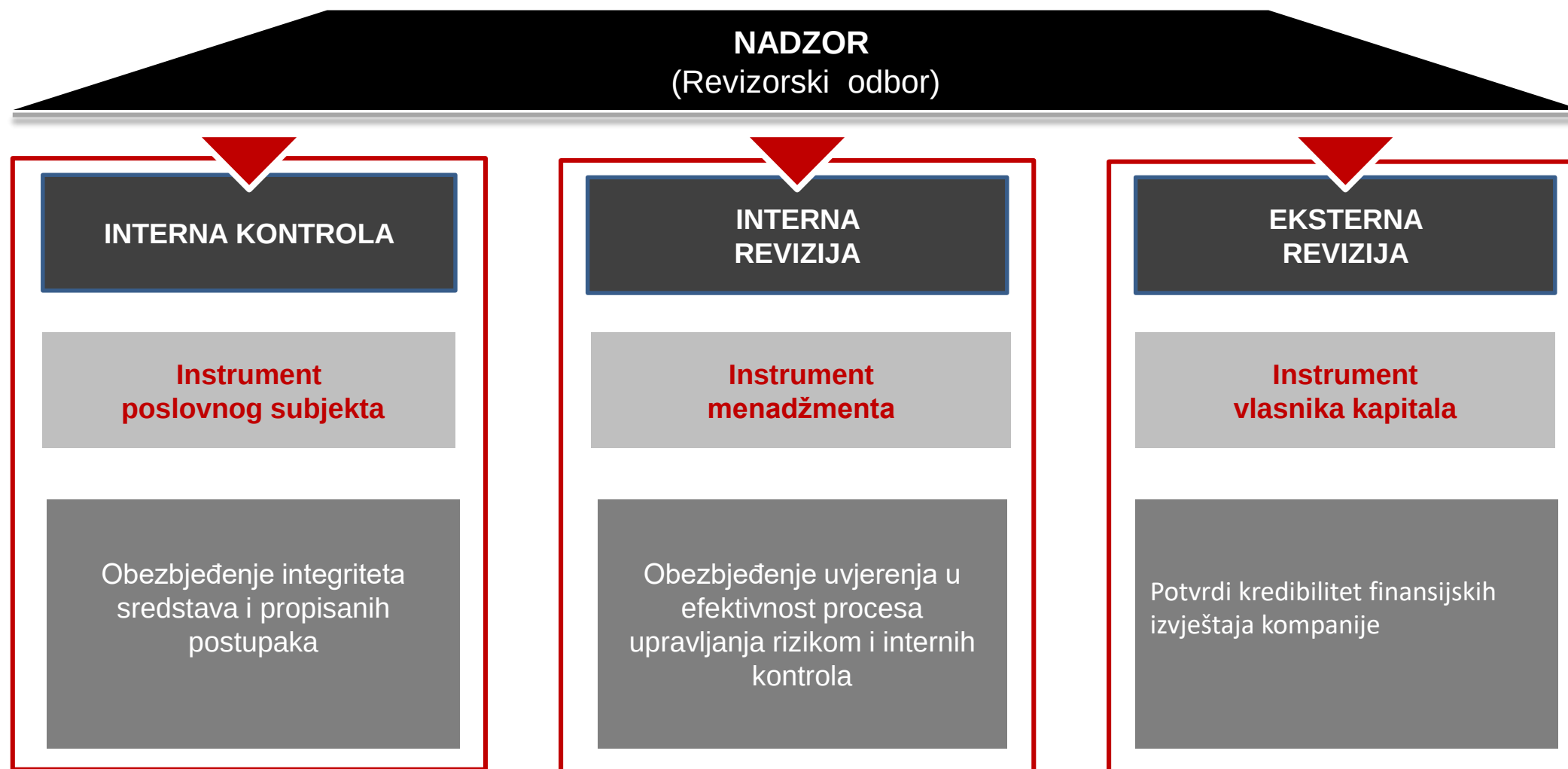

Vrste revizije prema licima:

- **Eksterna revizija**
- Interna revizija

Uloga revizije u korporativno upravljanju

Pitanja za diskusiju

- Kako definišemo angažmane uvjeravanja?
- Koje vrste angažmana uvjeravanja imamo?
- Koji su osnovni elementi angažmana uvjeravanja?
- Koje su tri strane uključene u angažmanima uvjeravanja?
- Objasni zašto je revizija angažman sa izražavanjem razumnog uvjeravanja i angažman sa potvrđivanjem?
- Koje vrste revizija postoje?